

מרכז המידע למודיעין ולטרור במרכז
למורשת המודיעין (מל"מ)

חדשות הטרור והסכסוך הישראלי-פלסטיני (20 – 27 בינואר 2009)

ובמקביל פועלת לשיקום המנהרות

חמאס פועלת לשיקום הרצועה

שיקום מנהרה שנפגעה במהלך מבצע "עופרת יצוקה"
(PALDF, 24 בינואר)

חמאס מנסה לקחת את הבכורה על שיקום רצועת עזה
ומחלקת סיוע במזומן לתושבי הרצועה (PALDF, 25 בינואר)

עיקרי הדו"ח

- ב-27 בינואר בשעות הבוקר בוצע פיגוע באזור כיסופים, הראשון מאז סיום מבצע "עופרת יצוקה". מטען חבלה, חלק מזירת מטענים, פוצץ סמוך לסיור שנע לאורך גדר המערכת וכתוצאה מכך נהרג חייל, קצין נפצע קשה ושני חיילים נוספים נפצעו באורח קל. הפיגוע בוצע ככל הנראה ע"י התארגנות המזוהה עם הג'יהאד העולמי. בתגובה תקף חיל האוויר בדרום הרצועה פעיל של הג'יהאד העולמי.
- ברצועת עזה החלו חיי היום-יום. אט אט לשוב למסלולם. הסיוע ההומניטארי לרצועה עובר דרך המעברים שבין רצועת עזה לישראל ולמצרים מידי יום בהיקף גדול (ממוצע של כ-100 משאיות במעבר כרם שלום). מדינות ערביות הצהירו בפומבי על ההתחייבויות לסיוע לשיקום הרצועה, כשבלטה במיוחד התחייבות מלך סעודיה לתרומה של מיליארד דולר. בין חמאס לרשות הפלסטינית ובין איראן לבין מצרים, סעודיה ולמדינות המערב, מנהל עתה מאבק עז סביב השאלה דרך מי ינותבו כספי הסיוע לשיקום הרצועה. כל הצדדים מודעים לכך כי הכספים הללו ישמשו גם כמנוף להשפעה פוליטית.
- בלט השבוע המשך המאמץ שחמאס עושה לבניית נראטיב הניצחון. אחד מביטוייו היה הזמנת כלי התקשורת לסיקור השיקום של תעשיית המנהרות בגבול שבין הרצועה למצרים. זהו **מהלך הסברתי מתריס** כלפי ישראל, מצרים ומדינות המערב **ואיתות ברור על כוונת חמאס להמשיך ולהבריח אמצעי לחימה דרך המנהרות**, למרות הפגיעה שספגה

אירועים בולטים בשטח

רצועת עזה

פיגוע ראשון באזור רצועת עזה מאז נסיגת צה"ל מהרצועה

■ ב- 27 בינואר בשעות הבוקר, נהרג חייל צה"ל כתוצאה מפיצוץ מטען בזירת מטעני חבלה, שהונחה סמוך לסיור שנע לאורך גדר המערכת, צפונית ליישוב כיסופים שבדרום. באירוע נפצע באורח קשה קצין צה"ל ושני חיילים נוספים נפצעו באורח קל. המדובר באירוע **ראשון מסוגו** בששת הימים, שחלפו מאז יציאת כוחות צה"ל מרצועת עזה (דובר צה"ל ודיווחי כלי התקשורת, 27 בינואר). על פי דיווח ראשוני בוצע הפיגוע ע"י התארגנות הקשורה לג'יהאד העולמי. הפלסטינים דיווחו כי חיל האוויר תקף מהאוויר אופנוע בדרום רצועת עזה, אשר רוכבו, על פי החשד, היה מעורב בפיגוע.

שקט מתוח לאחר סיום מבצע "עופרת יצוקה"

■ ב- 21 בינואר השלימו כוחות צה"ל את היציאה מרצועת עזה. זאת לאחר שבימים שלאחר הכרזת ישראל על נצירת האש, החזיקו כוחות צה"ל בעמדות שולטות בתוך הרצועה בעיקר באזורים מהם נורו רקטות ופצצות מרגמה לעבר ישראל. עד ל- 27 בינואר עזה **נשמר השקט** ברצועת עזה ובדרום ישראל.

■ בין ה- 18 לינואר, מועד הכרזה על נצירת האש לבין ה- 21 בינואר, נרשמו מספר אירועים בודדים בהם נורתה אש לעבר כוחות צה"ל ונורו מספר פצצות מרגמה לעבר ישראל. ב- 20 בינואר נורו 11 פצצות מרגמה לעבר כוחות צה"ל ולעבר ישראל, ונפתחה אש בשני מקרים לעבר כוחות צה"ל באזור כיסופים. בכל המקרים לא היו נפגעים. חיל האוויר, אשר נמנע מפעילות התקפית מאז הכרזה על נצירת האש, תקף משגר וחוליה שהייתה בדרכה לבצע ירי פצצות מרגמה (20 בינואר).

■ הנחת המטען באזור כיסופים מהווה עדות לקיום התנגדות להפסקת האש בקרב גורמי טרור ברצועת עזה. עדות נוספת ניתן למצוא באירוע ב- 25 בינואר, כאשר פעילי חמאס ירו לעבר חולייה של החזית העממית, אשר ניסתה לבצע ירי רקטות לעבר ישראל. נמסר כי החוליה הצליחה לירות רקטה אחת, אשר נפלה בשטח פלסטיני באזור בית חאנון (פאל-פרס, 25 בינואר). בהודעת החזית העממית הוכחשה הפגיעה בחולייה והודגשה התנגדות הארגון להפסקת האש או הרגעה עם ישראל (אתר קדסנט, 26 בינואר). לא ברור לנו האם ובאיזו מידה הייתה החמאס מודעת להנחת זירת המטענים באזור כיסופים. מכל מקום מבחנה של חמאס, שהודיעה בפומבי על נכונותה לקיים את הפסקת האש, יהיה **ביכולתה ובמוטיבציה שלה לכפות את הפסקת האש גם על ארגוני הטרור הסוררים לאורך זמן**.

יהודה ושומרון

■ ביהודה ושומרון נמשכים ניסיונות לביצוע פיגוע. במקרה אחד, ב- 26 בינואר, בוצע ירי לעבר אוטובוס ישראלי בסמוך לכפר סילוואד הסמוך ליישוב עפרה. גוף המזוהה עם פתח, המתקרא חוליות עמאד מע'ניה (שם פיקטיבי), נטל אחריות לירי.

■ בראיון שהעניק לאתר האינטרנט של אלג'זירה (20 בינואר) **פתחי חמאד**, ציר חמאס במועצה המחוקקת, הוא האשים את הרשות הפלסטינית בבלימת ה"התנגדות" (קרי, הטרור), באמצעות התאום הביטחוני עם ישראל. בנוסף קרא חמאד ל"התנגדות הפלסטינית" בגדה "להחזיר את האימה לישראל, באמצעות **ביצוע פיגועי התאבדות** בלב הכובש" (קרי, בעומק מדינת ישראל).

רצועת עזה לאחר מבצע "עופרת יצוקה"

נמשך מעבר סיוע הומאניטארי דרך ישראל

■ במהלך השבוע החולף, ומאז סיום הלחימה ברצועת עזה, ממשיכה ישראל בהעברת סיוע הומאניטארי דרך המעברים שבין ישראל לרצועת עזה. **בכל יום עברו בממוצע כ- 100 משאיות הנושאות סיוע במעבר כרם שלום**. יצוין במיוחד ה- 26 בינואר בו עברו 225 משאיות. כמו כן, נמשכה העברה של דלק וגז לבישול דרך מסוף הדלקים בנחל עז.

■ דרך מעבר ארז נמשכה יציאת פלסטינים בעלי צרכים הומאניטאריים לישראל וכן של אזרחים בעלי אזרחות זרה. כמו כן נכנסו לשטח הרצועה במהלך השבוע החולף עשרות עובדי ארגונים בינלאומיים הפועלים ברצועה, ותואמה כניסתם של עיתונאים זרים. ב- 26 בינואר עברו במעבר ארז 33 כלי רכב ו- 202 אנשי צוות בית חולים שדה ירדני.

מימין: כניסת סיוע הומאניטארי לרצועת עזה דרך מעבר כרם שלום ב- 26 בינואר. משמאל: כניסת צוותים רפואיים במעבר ארז, ב- 26 בינואר (דובר צה"ל, 26 בינואר)

מעבר רפיח

■ במהלך השבוע החולף נמשך מעבר עשרות פצועים מרצועת עזה למצרים דרך מעבר רפיח. במקביל הועבר סיוע הומאניטארי רב לרצועת עזה ממצרים וממדינות ערביות נוספות. כמו כן, נמשכה כניסת עיתונאים זרים דרך מעבר רפיח לרצועת עזה.

■ מדינות ערביות המשיכו להצהיר על התחייבויותיהן לתרומות לשיקום רצועת עזה. בלטה התחייבותו של **מלך סעודיה** לתרומה של **מיליארד דולר** לשיקום הרצועה במהלך הפסקה הכלכלית בכווית (רויטרס, 19 בינואר). כחלק מתרומה זו הוא התחייב לתרום 6 מיליון דולר כסיוע דחוף לאונר"א. כמו כן הודיע נשיא אלג'יריה כי מדינתו תתרום 200 מיליון דולר לשיקום רצועת עזה.

■ **חמאס ממשיכה להשתלט על סיוע הומאניטארי, שנכנס דרך המעברים בין ישראל לרצועה, המיועד לארגוני הסיוע. כך למשל, ב- 20 בינואר השתלטו חמושים על משאיות שהובילו סיוע הומאניטארי שמקורו בירדן, ועשה את דרכו למחסנים של אונר"א. עם כניסת המשאיות לרצועה דרך מעבר כרם שלום, הובילו חמושים את המשאיות למחסנים חלופיים (סוכנות הידיעות הירדנית, 20 בינואר).**

השבת חיי היום-יום למסלולם ברצועת עזה

■ עם תום הלחימה החלה חמאס לפעול על מנת להשיב את חיי היום-יום למסלולם ולתת מענה לאוכלוסייה ברצועה:

- **תשתיות:** היקף הנזק לרשת החשמל נאמד ע"י הפלסטינים במעל לחמישה מליון דולר. מנכ"ל חברת החשמל בעזה אמר כי צוותים פועלים בכל הרצועה לתיקון הרשת וכי הם זקוקים עדיין לתרומות רבות של מכשור וציוד מתאים. לדבריו יש להחליף את רשת החשמל ברצועה לגמרי והצעדים הנעשים כעת הינם זמניים בלבד (עיתון אלקדס, 23 בינואר).
- **מוסדות שלטון:** ב-21 בינואר החלו עובדי ממשל חמאס לשוב לעבודתם ולהתארגן למתן מענה לתושבי הרצועה בתחומי החיים השונים. משרדים רבים, שנפגעו בעת המבצע, הועתקו לאתרים חלופיים (צות אלאקצא, 21 בינואר).
- **מנגנוני הביטחון:** חמאס מנסה להציג חזרה לשגרה של מנגנוני הביטחון שלה ברצועת עזה. דובר משרד הפנים, **איהאן אלע'צין**, אמר כי כל מנגנוני הביטחון חזרו לפעילות בשטח וכי בימים הקרובים יקבעו מרכזים חדשים לפעילותם (צות אלאקצא, 21 בינואר). מפקד הביטחון הלאומי, **חסיין אבו עאד'רה**, טען במסיבת עיתונאים כי מנגנוני הביטחון ממשיכים לפעול ואף פעלו לאורך כל המבצע. הוא הוסיף, כי המשטרה נלחמת נגד הפקעת מחירים של הסוחרים (ערוץ אלאקצא, 21 בינואר). בכלי התקשורת הפלסטיניים והערביים דווח על חזרתם של אנשי מנגנוני הביטחון לפעול במדים ברצועה. דובר משטרת חמאס ברצועה, **אסלאם שהואן**, מסר כי **230 שוטרים, ובראשם מפקד המשטרה תופיק ג'בר, נהרגו במהלך המבצע** (סוכנות מען, 20 בינואר).
- **חינוך:** ב-24 בינואר חודשו הלימודים ברצועת עזה.

■ **ממשל חמאס בעזה החל ב- 25 בינואר לחלק סיוע** באמצעות הבנקים או במזומן למשפחות, שנפגעו במהלך מבצע "עופרת יצוקה". על פי הודעת חמאס הסכומים הללו יחולקו בהתאם לקריטריונים הבאים: 4,000 יורו לבית הרוס, 2,000 יורו לבית שניזוק, 1,000 יורו להרוג ו-500 לפצוע. סה"כ יחולקו כ-40 מליון יורו (אתר מרכז אלביאן, 25 בינואר). במסגד אלמחטה, בשכונת אלתפאח בעזה, נפתחה תחנת חלוקה של כספים במזומן (PALDF, 25 בינואר). כמו כן, שולמו משכורות העובדים של ממשל חמאס (אלג'זירה, 25 בינואר). מזכ"ל ממשל חמאס, מחמד עוצ', אמר כי הממשל הכין תוכנית לפיה השלב הראשון, המבוצע כעת, הינו מתן סיוע דחוף והשלב השני יהיה תיקון התשתיות והבתים שנהרסו או נפגעו.

חלוקת כספים במוזמן במסגד אלמחטה שבשכונת אלתפאח בעיר עזה
(PALDF, 25 בינואר)

דרך מי ינותבו כספי השיקום התשתיות ברצועה?

■ במסגרת המאבק בין חמאס לפתח מתנהל עתה מאבק עז סביב השאלה **דרך מי ינותבו כספי הסיוע הבינלאומי לשיקום רצועת עזה**. שני הצדדים מודעים לכך כי השליטה על הכספים הללו עשויה לשמש **מנוף להשפעה פוליטית** הן ברצועת עזה והן ביהודה ושומרון.

■ **חמאס** עושה מאמצים רבים לעמוד בראש תוכניות השיקום של רצועת עזה. במסגרת זאת הציעה סיעת חמאס במועצה המחוקקת להקים ועדה פלסטינית-ערבית לשיקום עזה כאשר מהצד הפלסטיני יעמוד בראשה ממשל הניה (פאל-טודיי, 24 בינואר). "הוועדה הלאומית העליונה לסיוע", גוף הפועל ברצועה, נתקלה בהתנגדות פתח וארגוני שמאל פלסטיניים, לאחר שחמאס ניכסה לעצמה גוף זה. בכירי חמאס הקפידו לסייר באזורים שנפגעו על מנת להפגין מעורבות גבוהה במאמצים לשיקום הרצועה.

■ בכיר חמאס, **אסמאעיל רדואן**, אמר כי "מי שרוצה לשקם את רצועת עזה עליו להעביר את הכסף ישירות לרצועת עזה" (ערוץ אלג'זירה, 24 בינואר). הרשות הפלסטינית, מנסה להציג כאילו היא האחראית הבלעדית לשיקום הרצועה. שר העבודה בממשלת הרשות הפלסטינית, **מחמד חסונה**, אמר, כי "הסיוע הערבי נמצא בטיפול הרשות הפלסטינית. לדוגמא, כאשר החליטה סעודיה להעניק מיליארד דולר היא קבעה כי הדבר יתבצע באמצעות הרשות הפלסטינית". הוא הוסיף כי הממשלה הכינה תוכנית חירום לשיקום רצועת עזה בטווח הקרוב והרחוק, וכי הרשות מסוגלת לפעול בעזה למרות שאינה שולטת בה (אלשרק אלאוסט, 22 בינואר).

■ **איראן**, המסייעת לחמאס, הביעה נכונות לשקם מבנים ברצועה, בין השאר את בניין הפרלמנט. לצורך כך שלחה איראן משלחת של חמישה נציגים של בית הנבחרים (המג'לס), שאמורים להיכנס לרצועה דרך מצרים, במטרה לאמוד את הנזקים (IRNA, 25 בינואר). מאידך, **ארצות הברית, מדינות אירופה ומצרים** מעוניינות להעביר את הכסף לשיקום רצועת עזה לרשות הפלסטינית, על מנת שלא לסייע להתחזקות חמאס.

שיקום המנהרות והפעלתן מחדש

■ עם תום הלחימה החלה חמאס במאמץ לשיקום מידי של תעשיית המנהרות בגבול בין רצועת עזה למצרים, שחלקה הגדול נפגע בתקיפות צה"ל. זאת, במטרה לאפשר העברת אמצעי לחימה דרך המנהרות הללו ולהפגין כי ישראל, מצרים והקהילה הבינלאומית נכשלו במאמצייהם לשים קץ להברחות¹. מפעילי המנהרות החלו בפעילות אינטנסיבית לשיקומן של המנהרות ושיפוצן, כשבמקביל נמשכה פעילות ההברחות דרך המנהרות התקינות, בהן הועברו בין היתר דלק ונפט (רויטרס, 22 בינואר).

הברחת דלק ממצרים לרצועת עזה. (PALDF, 24 בינואר)

■ ערוץ אלג'זירה שידר כתבה העוסקת בפעילותן של המנהרות לאחר מבצע "עופרת יצוקה". במהלך הכתבה נראים פתחי מנהרות, דרכן מוברח ציוד וכן מרואיין מבריא רעול פנים הטוען כי על אף הרס המנהרות תמשך הפעילות לשיקומן בגלל החשיבות הכלכלית שלהן. אחת המנהרות בהן התמקדה הכתבה נפתחה מחדש על ידי תשעה שותפים בעלות של 90,000 דולר. דווח כי עומקה 20 מטרים ואורכה 800 מטרים מהרצועה למצרים. לדברי אחד המפעילים פועלים במנהרה זאת 12 מברחים (ערוץ אלג'זירה באנגלית, 26 בינואר).

מימין: כתב ערוץ אלג'זירה באנגלית, מייק קירש במנהרה ברפיה. משמאל: מנהרה פעילה בין רצועת עזה למצרים (ערוץ אלג'זירה באנגלית, 26 בינואר)

¹ פירוט ראו: חמאס יזמה סיור של כתבים זרים בגבול הרצועה עם מצרים על מנת להוכיח כי חלק ממנהרות ההברחה מתפקדות גם לאחר מבצע "עופרת יצוקה". זאת, כמהלך של התרסה בפני ישראל, מצרים והקהילה הבינלאומית וכחלק מהמערכה ההסברתית לבניית נראטיב של ניצחון.

http://www.terrorism-info.org.il/malam_multimedia/Hebrew/heb_n/html/hamas_050.htm

■ בכתבה אחרת של **סוכנות הידיעות הגרמנית** (26 בינואר), מתוארת הברחת הגנרטורים ומזון דרך אחת המנהרות. אחד העובדים, הכחיש העברת אמצעי לחימה במנהרה, ופירט את המצרכים האזרחיים המוברחים בה. לדבריו, המצרכים הקטנים מועברים בשלמותם ואת הגדולים יותר, כגון אופנועים, מפרקים ומרכיבים מחדש לאחר העברתם במנהרה. מבריה אחר עוסק בהברחת דלק בצינורות באורך 400 מטרים, אשר בכל יום הוא ושותפיו ממלאים שתי משאיות. הדלק נמכר בחצי מחיר מזה הנכנס דרך מעברי הגבול עם ישראל. בכתבה רואיינו תושבים שהביעו את הצורך בהמשך קיומן של המנהרות, אולם התייחסו גם להיבטים השליליים שלהן, שהם, לדבריהם, הברחת "סמים ודברים מסוכנים" (קרי, אמצעי לחימה).

■ בכתבה אחרת בעיתון **טיימס** (22 בינואר), מתוארת המשך הברחת **אמצעי לחימה באמצעות המנהרות**. לדברי אחד המברחים הפועל מצידו המצרי של הגבול (המכונה ח'אלד), אמצעי לחימה הוברחו לרצועה במשך שנים, אולם הפעילות התגברה עם השתלטות חמאס על הרצועה ביוני 2007. לדבריו, המברחים מוכנים להבריח כל מה שארגוני הטרור דורשים מהם. בחודשים האחרונים הוא **זיהה עלייה במספר רובים מסוג קלצ'ניקוב, שמקורם במדינות אפריקניות כמו אריתריאה וסומליה**. כמו כן, אמר כי ארגוני הטרור מנסים להבריח חלקי רקטות ארוכות טווח, ולטענתו בתוך חצי שנה הם יצליחו בהרכבתם. "חאלד" הוסיף כי מערכת ההברחות הינה משומנת היטב כאשר לכל דבר העובר במנהרות תג מחיר מוסכם, כמו למשל 1,000 דולר לאדם המוברח דרך מנהרה. הוא הוסיף כי **לו מצרים הייתה רוצה לעצור את ההברחות היא יכלה לעשות כן, אולם ההברחות מכניסות כסף גם למצרים**. לדבריו, הנזק שנוצר הינו בר-תיקון וכי כל מנהרה שנבנית היא בעלת שלוש יציאות. אם אחת היציאות נחסמת ניתן להמשיך את הפעילות ביציאות הנותרות.

■ מאמצי חמאס ומפעילי המנהרות לשקם את המנהרות על מנת לחדש את "תעשיית" ההברחות, גורמים לנפגעים בקרב חופרי המנהרות. ב- 22 בינואר נפגעו ארבעה פלסטינים כתוצאה מקריסה של שתי מנהרות שהובילו לשני בתים ברפיח המצרית (סוכנות הידיעות הצרפתית, 22 בינואר). ב- 25 בינואר נפצע פלסטיני נוסף בהתמוטטות מנהרה ברפיח (אתר קדסנט, 25 בינואר). על פי דיווחי המצרים, החלו כוחות הביטחון המצריים בפעילות לגילוי מנהרות, שהושמשו בשנית בצד המצרי של הגבול (אליום אלסאבע, 23 בינואר).

■ ב- 23 בינואר הצהיר נשיא צרפת כי ארצו תשלח נושאת מסוקים לאזור חופי עזה במטרה לסייע במניעת הברחות נשק לרצועה. **פואי ברהום**, דובר חמאס, התייחס לכך באומרו כי מדובר בצעד לא הגיוני, וכי מדובר בניסיון לעורר את דעת הקהל האירופית נגד חמאס בשנית. הוא הוסיף כי "לעם הפלסטיני זכות להשיג נשק... ונמצא במערכה לשחרור לאומי... זכותו להגן על עצמו באמצעות נשק, כפי שעשו כל מדינות העולם" (רדיו BBC, 25 בינואר).

הזירה המדינית

נמשכים הדיונים בקהיר סביב היוזמה המצרית

■ ב-25 בינואר התקיים במצרים סבב שיחות נוסף בנושא ה"הרגעה" בין משלחת חמאס בראשות עמאד אלעלמי, שכללה נציגים מהרצועה ומ"בחוף", לבין ראש המודיעין הכללי המצרי, עמר סלימאן. בשתי פגישות שהתקיימו עלו הנושאים הבאים (על פי דיווחי התקשורת הפלסטינית, הערבית והמערבית):

• **משך תקופת ההרגעה** – חמאס עמדה על כך שמשך תקופת ההרגעה יהיה שנה בעוד שישראל דרשה הרגעה ללא הגבלת זמן. בהמשך "התפשרה" חמאס על **הרגעה של שנה וחצי**. בתום הפגישות הודיע **אימן טה** דובר משלחת חמאס לשיחות עם מצרים כי חמאס תבחן אפשרות לקיום הרגעה בת שנה וחצי ותעדכן את המצרים לאחר שתקיים התייעצויות בנושא (רויטרס, רדיו BBC 25 בינואר).

• **הברחות נשק** – נציגי חמאס חזרו והדגישו כי נושא הברחות הנשק הוא באחריות מצרים שכן ההברחות מתבצעות משטחה. לדבריהם חמאס אינה רוצה להתחייב בנושא באופן ישיר ואף לא במשתמע כיוון שחמאס היא תנועה "החותרת לשחרור ארצה וזה טבעי והגיוני שהיא תפעל להשגת נשק בכל האמצעים" (Palestine-info, 25 בינואר). בהקשר זה הצהיר **אסאמה חמדאן** נציג חמאס בלבנון כי חמאס **תמשיך** להבריח נשק הן לרצועה והן לגדה.

• **פתיחת המעברים** – לדעת חמאס יש צורך לפתוח את המעברים באופן מיידי, ללא תנאי ובאופן קבוע. עם זאת הסכימה חמאס להצבתם של פקחים אירופאים ותורכים (רדיו BBC, 25 בינואר).

• **מעבר רפיה** – חמאס הודיעה כי היא מסכימה לפריסה של כוחות הביטחון הלאומי של הרשות הפלסטינית במעבר אולם היא מסרבת להצבת פיקוח ישראלי כלשהו. אימן טה דובר חמאס אמר כי בקרוב יתקיימו שיחות בין הצדדים על מנת לקבוע את נוהלי הפעלת המעבר (אלחיאת 27 בינואר)

• **החייל החטוף גלעד שליט** – דובר חמאס אימן טה הבהיר כי דרישות חמאס ברורות אך הם "אינם יכולים לדבר על נושא גלעד שליט" במסגרת השיחות על ההרגעה (רדיו BBC, 25 בינואר). עוד הוסיף כי "חמאס לא תרשה לישראל להשתמש בשליט בשיחות ולכרוך את עניינו בהסרת המצור" (אלקדס, 25 בינואר).

• **הדיאלוג הפנים-פלסטיני**: משלחות של כלל ארגוני הטרור הגיעו למצרים ונועדו עם עמר סלימאן לדיון בסוגיית הפיוס (אלג'זירה, 26 בינואר). חמאס אינה מכירה בסבב הדיאלוג הזה ולא רואה עצמה חלק ממנו. בשולי השיחות זם עזאם אלאחמד, פעיל פת"ח, פגישה עם נציג משלחת חמאס לדיון על המצב ברצועה והדרכים לשיקומה. שני הצדדים הסכימו להמשיך את המגעים (רדיו אלאקצא, 26 בינואר).

■ עם תום סבב השיחות יצאה משלחת חמאס לסוריה להמשך התייעצויות נציגי רצועת עזה שבו לרצועה (סוכנות הידיעות המזרח תיכונית, 26 בינואר). בתוך כך הודיע אימן טה, דובר חמאס כי הפסקת האש הוארכה על ידם **עד ל-15 בפברואר** על מנת לתת שהות לקיום סבבי שיחות נוספים (אלחיאת, 27 בינואר).

נמשכת מלחמת התעמולה בין מצרים לחמאס

■ במקביל למגעים בין מצרים לחמאס סביב היוזמה המצרית נמשכת מלחמת התעמולה העזה ביניהן:

- במאמר פרשנות פרי עטו של **אחמד מוסא**, סגן עורך היומון המצרי **אלאהראם**, הוא האשים את ח'אלד משעל בכך ששגה בהערכתו שישראל תפסיק את מבצע "עופרת יצוקה" לאחר יומיים-שלושה. חמאס, על פי המאמר, ביססה מדיניותה על תקוות שווא שהלחצים של "הרחוב" הערבי יניעו את מצרים לפתוח את מעבר רפיח ושמדינות הסירוב, שהניאו את חמאס להתעלם מעצתה של מצרים להמשיך בהרגעה יסייעו לחמאס. אולם "מדינות הסירוב שמשעל וחבריו סמכו עליהן, בגדו בו ונטשו אותו..." (אלאהראם, 20 בינואר).
- עיתון ממסדי מצרי, **אלאהראם אלמסאא'י**, תקף בחריפות את חמאס במאמר, שכותרתו: "משעל מצית אש?". לדברי המאמר, חאלד משעל, בנאומו מה-21 בינואר, ביקש "להבעיר אש" בדיאלוג הפנים-פלסטיני ולטרפד את המאמצים לשיקום הרצועה. זאת משום שח'אלד משעל קרא לאי-מסירת הכספים שהבטיחו מדינות ערב לשיקום הרצועה, לידי הרשות הפלסטינית ("המושחתים") והציב תנאים בפני הדיאלוג הפנים-פלסטיני. בסיום המאמר שואל הכותב על מניעיו של חאלד משעל והוא משיב: "... נראה כי התשובה נמצאת ב**איראן**, אשר ניצני ההסכמה הבינערבית הבעיתו אותה ולכן היא הורתה לאלתר למשעל להצית אש, וכך הוא עשה" (אלאהראם אלמסאא'י, 22 בינואר).
- **מצטפא אלצואף**, עורך ביטאון חמאס **פלסטין**, כותב במאמרו: "דרישות מקדימות לדיאלוג", כי מצרים אינה מתווכת ניטראלית בדיאלוג הפנים-פלסטיני. הוא קרא לממשלת תורכיה לתת חסות לדיאלוג מפני שתורכיה היא "הגורם הניטראלי וההגון ביותר". לדבריו, "העם הפלסטיני כבר לא בוטח בעמדות המצריות הרשמיות... מצרים נטתה לטובת הכיבוש הציוני על חשבון העם הפלסטיני" (פלסטין, 22 בינואר).

המערכה התודעתית: בניית נראטיב הניצחון ע"י חמאס

■ בכירי חמאס ומערכת התעמולה של חמאס ממשיכים במאמץ לקבע את הנראטיב לפיו חמאס "ניצחה" במלחמה וישראל לא הצליחה להשיג מטרותיה:

- **ח'אלד משעל**, ראש הלשכה המדינית של חמאס שב והדגיש בנאומו שנשא כי "עזה ניצחה", ה"התנגדות" (ארגוני הטרור) ניצחה" וישראל נכשלה ונאלצת לסגת חד-צדדית. לדבריו, "זהו ניצחון עצום" באשר מטרות ישראל לא הושגו. ח'אלד משעל הדגיש כי חמאס עמדה איתן בפני לחצים, שהופעלו עליה, ובעיקר הניסיון למנוע ממנה השגת אמצעי לחימה עבור ה"התנגדות". הוא גם חזר על הטעון כי ה"הצלחה" הישראלית אינה אלא רצח אזרחים, בעיקר ילדים ונשים (ערץ אלקדס, 21 ינואר).

- **מוסא אבו מרוק**, סגן ראש הלשכה המדינית של חמאס, התפאר כי חמאס ניצחה במלחמה לקראתה התכוננה מאז קיץ 2008. הוא חזר על הסיפור השקרי לפיו חמאס חטפה שלושה חיילי

צה"ל שאותרו ונהרגו ע"י חיל האוויר הישראלי. הוא "התנחם" על 1,500 האזרחים שנהרגו במבצע (לטענתו) בכך שנולדו 3,500 תינוקות במהלכו. מוסא אבו מרזוק האשים את פתח בסיוע לישראל למוטט את ה"התנגדות" וטען כי חלק מהפלסטינים המתנגדים לחמאס הינם "שכירי חרב" (אתר פלסטין אלאין, 26 ינואר).

• חמאס יזמה (20 ינואר) "תהלוכות ניצחון" ברחבי הרצועה בהשתתפות אלפי אזרחים. בתהלוכות הללו הועבר המסר כי ה"התנגדות" ניצחה במלחמה וכי ישראל התמקדה בהרג נשים וילדים ובהרס מבנים, "לאחר שנכשלה בלחימה בהתנגדות" (סוכנות מען, 20 ינואר). **אסמאעיל רצ'ואן**, שנאם בפני משתתפי אחת התהלוכות, התפאר בניצחון על הצבא הישראלי האדיר ושאל את קהל שומעיו: "האם הנהגת החמאס נפלה? האם תנועת חמאס נפלה? האם ישראל הפסיקה את ירי הרקטות?" ובכל פעם השיב הקהל בשלילה (ערוץ אלאקצא, 20 ינואר).

• המסר בדבר "ניצחון" חמאס וההתנגדות הועבר לילדים באמצעות התוכנית "המצטיינים" של חמאס בערוץ הטלוויזיה.

• פעילי בכיר בגדודי עד אלדין אלקסאם טען כי 24 שעות לפני המבצע הישראלי פונו כל המבנים והמוצבים שהיה חשד כי יותקפו. לטענתו חמאס השתמשה לכל היותר ב-5% מיכולותיה הצבאיות במהלך הלחימה (אלדסתור, 25 ינואר).

■ מאמץ תודעתי זה קיבל תימוכין בהצהרות נשיא סוריה, שר החוץ האיראני ומנהיגי חזבאללה, שכולם מנסים להטמיע את המסר כי ישראל הובסה במלחמה. ערוץ אלג'זירה, המעניק סיוע אסטרטגי לתעמולת החמאס, הגביר את נפח הכיסוי של ההרס ברצועה תוך תגבור כתביו הקבועים ברצועה בכתבים ממדינות אחרות כגון לבנון וירדן.

הזירה הפנים-פלסטינית

המאבק בין פתח לחמאס ביהודה ושומרון

■ מנגנוני הביטחון של הרשות הפלסטינית ממשיכים לנקוט יד קשה כלפי חמאס, הממשיכה להפגין נוכחות ופעילות, ביהודה ושומרון ובימים האחרונים עצרה עשרות פעילי חמאס. מנגד ממשיכה חמאס להפגין נוכחות במוקדי כוחה המסורתיים. ב-23 בינואר התקיימה תהלוכה של כמה מאות תומכי חמאס בחברון, אשר הניפו דגלי חמאס. מנגנוני הביטחון של הרשות ניסו להדוף את המפגינים אשר זרקו אבנים לעברם ובמקום התגלעו עימותים (PALDF, 23 בינואר). ב-25 בינואר התקיימה בחברון תהלוכת נשים של חמאס במחאה על מעצרו של אנשי חמאס על ידי הרשות הפלסטינית (פאל-מדיה, 25 בינואר). בהודעה של חמאס בחברון הופנתה אצבע מאשימה כלפי מנגנוני הביטחון של הרשות אשר "כנסו לתפקיד הכובש". בהודעה נקראו תושבי חברון "להמשיך בזעמם ובפעילותם" (פלסטין אלאין, 25 בינואר).

תהלוכת חמאס בחברון (הטלוויזיה המצרית, 23 בינואר)

■ ב- 25 בינואר התקיימה **בג'נין** תהלוכה ועצרת תמיכה ביו"ר הרשות הפלסטינית אבו מאזן, בה השתתפו אלפי פלסטינים. במהלך העצרת נאם רל"ש יו"ר הרשות, **רפיק אלחסיני**, והזהיר מפני ניסיון ישראלי להביא לפיצול בין רצועת עזה לגדה המערבית ואמר: "תנועת חמאס נפלה בפח הישראלי, ואם לא תשוב לחיק הלגיטימיות הפלסטינית, העם ישליך אותה לעולמי עד..." (סוכנות ופא, 25 בינואר).

עצרת תמיכה באבו מאזן בג'נין (סוכנות מען, 25 בינואר).